

M.e.r.-beoordeling (vormvrij)

Onderwerp:	Vormvrije m.e.r.-beoordeling: Bestemmingsplan Middelsee fase 1
Datum:	3 oktober 2018
Referentie:	H.M. Smit BSc

Aanleiding

De woningbouw aan de zuidzijde van Leeuwarden vindt momenteel plaats in de vorm van buurtschappen aan de oostzijde van de Overijsselselaan. De buurtschappen Techum en Goutum-Súd zijn nagenoeg afgerond. In Wiarda wordt volop gebouwd en het nieuwe buurtschap De Klamp is in ontwikkeling. De structuurvisie De Zuidlanden biedt naast de ontwikkeling van buurtschappen aan de oostzijde van de Overijsselselaan ook mogelijkheden voor grootschalige woningbouwontwikkeling aan de westzijde van de Overijsselselaan, genaamd Middelsee.

Om richting te geven aan de ontwikkeling van de Middelsee is het Masterplan Middelsee opgesteld. Dit Masterplan vormt de verdere uitwerking en concretisering van deze gebiedsontwikkeling. Het Masterplan is op 13 juni 2018 vastgesteld door de gemeenteraad. Het Masterplan gaat uit van de ontwikkeling van circa 2.800 nieuwe woningen met de daarbij behorende voorzieningen en een sportcomplex.

Het gebied wordt gefaseerd ontwikkeld. In de eerste fase worden circa 750 woningen gebouwd. Ook zullen in fase 1 het sportcomplex, de hoofdontsluitingsstructuur en de vaarverbinding tussen het Van Harinxmakanaal en het Alddijp worden aangelegd. Op basis van het geldende bestemmingsplan is op deze locatie echter geen woningbouw mogelijk. Het vaststellen van een nieuw juridisch planologisch regime is daarom noodzakelijk. Ten behoeve van deze ruimtelijke procedure is eveneens een vormvrije m.e.r.-beoordeling noodzakelijk. De betreffende planlocatie is weergegeven in figuur 1.

Figuur 1. Locatie plangebied

Toetsingskader

In het Besluit milieueffectrapportage (m.e.r.) is aangegeven welke activiteiten in het kader van het bestemmingsplan planm.e.r.-plichtig, projectm.e.r.-plichtig of m.e.r.-beoordelingsplichtig zijn. Voor deze activiteiten zijn in het Besluit m.e.r. drempelwaarden opgenomen. Ook wanneer de drempelwaarden niet worden overschreden moet het bevoegd gezag bij de betreffende activiteiten nagaan of mogelijk sprake is van belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu, zie aanleiding geven om een milieueffectrapport (MER) op te stellen. Daarbij moet worden gelet op de omstandigheden als bedoeld in bijlage III van de EEG-richtlijn milieueffectbeoordeling. Deze omstandigheden betreffen:

- de kenmerken van de projecten;
- de plaats van de projecten;
- de kenmerken van de potentiële effecten.

In de bijlage van het Besluit m.e.r. is aangegeven welke activiteiten in het kader van het de ruimtelijke onderbouwing planm.e.r.-plichtig (onderdelen C en D), projectm.e.r.-plichtig (onderdeel C) of m.e.r.-beoordelingsplichtig (onderdeel D) zijn. Voor deze activiteiten zijn in het Besluit m.e.r. drempelwaarden opgenomen. In de bijlage van het Besluit m.e.r. is in categorie (D11.2) de aanleg, wijziging of uitbreiding van een stedelijk ontwikkelingsproject opgenomen. De drempelwaarde voor een formele m.e.r.-beoordeling in het Besluit m.e.r. ligt op:

- een oppervlakte van 100 hectare of meer;
- een aaneengesloten gebied met 2000 of meer woningen;
- een bedrijfsvloeroppervlakte van 200.000 m² of meer.

Het in 2006 vastgestelde Masterplan De Zuidlanden gaat uit van de ontwikkeling van 550 hectare en voorziet in de bouw van 6.500 woningen, te realiseren in circa 20 jaar. Daarnaast biedt het plan ruimte aan:

- 150.000 m² kantoren en bedrijven;
- 55.000 m² commerciële voorzieningen;
- 73.000 m² onderwijs-, zorg-, en buurtvoorzieningen;
- een treinstation (Werpsterhoek).

Bij de totstandkoming van het Masterplan is een Milieu Effect Rapportage (MER) opgesteld. Dit plan is in 2006 opgesteld en is formeel verwerkt bij de uitspraak van de Raad van State op 31-07-2008 inzake het bestemmingsplan Techum. Voor de volgende deelplannen van De Zuidlanden hoeft niet opnieuw een MER te worden opgesteld, mits binnen de bandbreedte van de MER en het Masterplan de Zuidlanden 2006 wordt gebleven. De ontwikkeling van de Middelsee past binnen de gestelde kaders uit het Masterplan De Zuidlanden en de daarop gevoerde MER. Het uitvoeren van een MER is dan ook niet noodzakelijk.

Sinds 7 juli 2017 is een aanpassing van het Besluit m.e.r. in werking getreden. Hierin is geregeld dat ook voor projecten waarvoor formeel geen MER gevoerd hoeft te worden een besluit moet worden genomen of een MER nodig is. In dat kader wordt afgewogen of het plan mogelijk toch belangrijke negatieve milieueffecten heeft, op basis van de eerder genoemde omstandigheden. Dit is een "vormvrije" m.e.r.-beoordeling.

Systematiek

Deze notitie is opgesteld om, vooruitlopend op het ruimtelijke plan, een besluit te nemen over de noodzaak voor het opstellen en procedureel doorlopen van een milieueffectrapportage. Op basis van de omvang van de ontwikkeling, de ligging van het plangebied en de reeds uitgevoerde sectorale onderzoeken voor de ruimtelijke procedure wordt in deze notitie een beoordeling gegeven van de kenmerken, de plaats en de potentiële effecten van de ontwikkeling.

Beoordeling

Kenmerken van het project

Het voornemen is om 750 woningen met bijbehorende infrastructuur en voorzieningen te realiseren ten zuidwesten van de stad Leeuwarden. Het plangebied wordt in noordoostelijke richting ontsloten door de Overijsselselaan en via de bestaande kruispunten Goutum en Goutum-súd. Het totale project beslaat een oppervlakte van circa 20 ha. Het verhard oppervlak neemt toe met 114.660 m². Binnen het plan Middelsee Fase 1 wordt 72.325 m² oppervlaktewater gerealiseerd. Hiermee wordt de compensatie van het verhard oppervlak geborgd in de eerste fase van de woningbouwontwikkeling. De omvang van het project is relatief klein, zowel in relatie tot de drempelwaarden in het Besluit m.e.r. als in relatie tot de kern Leeuwarden waar de ontwikkeling plaatsvindt.

Figuur 2. Beoogde situatie

Plaats van het project

Het plangebied maakt geen onderdeel uit van een gevoelig gebied, zoals een Natura 2000-gebied of het Natuurnetwerk Nederland. Het plangebied ligt op ruime afstand van Natura 2000-gebieden. Op basis van de archeologische verwachtingskaart zijn delen van het plangebied gelegen binnen een gebied van hoge archeologische verwachting. Het noordelijk deel van het plan is gelegen binnen de kern en beschermingszone van een regionale kering. Een zone bedoeld voor hoogspanning is gelegen over de te realiseren infrastructuur. Er zijn in de nabije omgeving verder geen beschermde gebieden aanwezig waarop de ontwikkeling een nadelig effect kan hebben.

Kenmerken potentiële effecten

In deze paragraaf worden de belangrijkste milieueffecten van de herontwikkeling beschreven. De effectbeoordeling in deze paragraaf is gebaseerd op de sectorale onderzoeken die zijn uitgevoerd ten behoeve van het ruimtelijke plan.

Verkeer

De bereikbaarheid van het plangebied vindt plaats via de Overijsselselaan en via de bestaande kruispunten Goutum en Goutum-súd. Door de ontwikkeling zal een toename ontstaan van het verkeer op de omliggende wegen. Op basis van de ingevoerde gegevens betreft de verkeersgeneratie maximaal 6.000 mvt/ etmaal. De omliggende wegen voorzien in voldoende capaciteit om het verkeer op een goede manier af te wikkelen.

Parkeren wordt ingevuld binnen het plangebied. Per woning wordt 1 parkeerplaats gerealiseerd nabij de woning. Binnen het plangebied is een aantal centrale parkeervoorzieningen aanwezig waar ruimte is voor een tweede auto en bezoekersparkeren. De parkeervraag van de ontwikkeling wordt volledig binnen het plangebied opgevangen.

Wegverkeerslawaaï

De verkeersintensiteiten op de gebiedsontsluitingsweg zit tussen de 4.500 en 6.000 motorvoertuigen per etmaal (mvt/etm), waarbij de intensiteiten nabij de Overijsselselaan hoger liggen dan de intensiteiten halverwege de gebiedsontsluitingsweg. De weg wordt aan de noordzijde gedeeltelijk verhoogd aangelegd. Bij de meeste

woningen aan de noordzijde van de weg en ter plaatse van de woningen aan de zuidzijde (noord-westhoek) wordt er daardoor een geluidsbelasting berekend die niet voldoet aan de voorkeursgrenswaarde bij toepassing van normaal asfalt. De overschrijding is ruim 1 dB.

Door de toepassing van geluidreducerend asfalt wordt de geluidsbelasting verlaagd. Berekend is dat daarmee wordt voldaan aan de voorkeursgrenswaarde.

Luchtkwaliteit

Voor de geplande toekomstige situatie in 2030 is door de FUMO de luchtkwaliteit berekend. Uit deze berekening blijkt dat blijkt dat de jaargemiddelde concentraties van de voor de luchtkwaliteit van het wegverkeer maatgevende stoffen NO₂, PM₁₀ en PM_{2,5} ruim aan de grenswaarden voldoen. Het maximaal aantal overschrijdingen voor de stof (PM₁₀) van 50 µg/m³ bedraagt 3 keer per jaar. Dit mag maximaal 35 keer per jaar zijn. In alle situaties wordt voldaan aan het aantal overschrijdings-dagen voor de stof NO₂ en PM₁₀. Er is geen sprake van een feitelijke of dreigende overschrijding van de grenswaarde

Externe veiligheid

In de nabijheid van het plangebied is een LPG tankstation aanwezig. De beoogde ontwikkeling (fase 1) is niet gelegen binnen het invloedsgebied. Met de beoogde ontwikkeling worden geen inrichtingen toegestaan die een nadelig effect kunnen hebben op de externe veiligheidssituatie ter plaatse.

Natuur

Gebiedsbescherming

Het plangebied vormt geen onderdeel van een natuur- of groengebied met een beschermde status, zoals Natura 2000. Het plangebied maakt ook geen deel uit van het natuurnetwerk Nederland (NNN). Uit de kaart van het Natuurbeheerplan blijkt dat in het plangebied of directe omgeving geen beschermde landschapselementen aanwezig zijn. De afstand tot de dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden Groote Wielen en Alde Feanen bedraagt 7,8 kilometer en tot het dichtstbijzijnde NNN-gebied bedraagt de afstand 3 kilometer.

Het plangebied ligt buiten beschermde natuurgebieden. Directe effecten zoals areaalverlies en versnippering kunnen hierdoor worden uitgesloten. Gezien de afstand tot natuurgebieden en de locatie van het plangebied kunnen ook verstoring en verandering van de waterhuishouding worden uitgesloten.

Voor het bepalen van de stikstofdepositie op stikstofgevoelige Natura 2000 gebieden is een Aerius berekening uitgevoerd. Uit deze berekening blijkt dat de gebruiksfase van het hele plan Middelsee geen rekenresultaten oplevert die hoger zijn dan 0,00 mol /ha/ per jaar. Binnen het bestemmingsplan Middelsee fase 1 worden 750 woningen gerealiseerd. Hiervoor is tevens de aanlegfase berekend. De aanlegfase levert eveneens geen rekenresultaten op die hoger zijn dan 0,00 mol/ ha/ per jaar. Het plan is daardoor niet in strijd met de Wet natuurbescherming en het beleid van de provincie Fryslân. De berekening is opgenomen als bijlage bij deze notitie.

Soortenbescherming

In 2017 is een ecologische beoordeling uitgevoerd voor de eerste fase van de woonwijk Middelsee (bijlage 5 van het bestemmingsplan). Op basis van het onderzoek is vastgesteld dat het voorkomen van beschermde soorten niet is uitgesloten. In de bomenrijen binnen het plangebied zijn mogelijkheden aanwezig voor de nesten van vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten, zoals de Roek en de Buizerd (§ 4.4). Ook de aanwezigheid van verblijfsplaatsen van vleermuizen kunnen niet worden uitgesloten. Indien de bomenrijen binnen het plangebied gekapt worden is nader onderzoek naar de beschermde soorten noodzakelijk. Voorafgaand aan de werkzaamheden dient ontheffing te worden aangevraagd bij de Provincie Fryslân. Verder ten aanzien van overige beschermde natuurwaarden moeten alle werkzaamheden voldoen aan de zorgplicht.

Archeologie

Direct ten zuiden van het plangebied liggen 2 archeologische vindplaatsen. De westelijke vindplaats heeft een hoge verwachtingswaarde en de oostelijke heeft grotendeels een hoge archeologische verwachtingswaarde en deels een hoge archeologische waarde. De rest van het plangebied heeft een lage archeologische verwachtingswaarde.

Vormvrije m.e.r.-beoordeling: Bestemmingsplan Middelsee fase 1

Voor de gebieden met de hoge verwachtingswaarde en de hoge waarde vindt momenteel een archeologisch veldonderzoek plaats. De resultaten hiervan worden opgenomen in het ontwerp bestemmingsplan.

Cultuurhistorie

Binnen het plangebied is er sprake van een aantal cultuurhistorisch waarden. Het landschap wordt gekenmerkt door het open karakter van agrarisch weidegrond, bedijking Middelzee, historische wegenpatronen Nieuwlanden, Historische waterlopen en boerderijplaatsen. In het stedenbouwkundig plan voor de Middelsee is rekening gehouden met de cultuurhistorische waarden in het gebied en heeft het plan op sommige onderdelen zelfs versterkt. Er is dan ook met respect omgegaan met de aanwezige cultuurhistorische waarden.

Bodem

Op basis van in het verleden uitgevoerde bodemonderzoeken is binnen het plangebied lichte tot sterke verontreiniging aanwezig. De gemeten gehalten geven op enkele locaties aanleiding tot nader onderzoek en of sanering. De onderzoeken zijn inmiddels verouderd en dienen voorafgaand aan de werkzaamheden te worden geactualiseerd. De beoogde ontwikkeling zelf heeft geen negatieve gevolgen voor bodemkwaliteit. Belangrijke nadelige milieugevolgen op het gebied van bodemkwaliteit kunnen dan ook worden uitgesloten.

Water

Ten aanzien van het aspect water wordt op het moment van schrijven overleg gevoerd met het betreffende waterschap. Indien wordt voldaan aan de keur en het beleid van het waterschap zal er geen nadelige effecten op het watersysteem optreden. Hierbij dient rekening gehouden te worden met de toename van het verhard oppervlak en de benodigde compensatie, drooglegging, werkzaamheden aan keringen en watergangen of binnen beschermingszones daarvan, hebben een vergunningsplicht. Het afkoppelen van hemelwater, effecten op de capaciteit van de ontvangende RWZI tot slot dient er door de voorgenomen ontwikkeling geen verslechtering op te treden ten aanzien van de waterkwaliteit

Energie en duurzaamheid

In de uitwerking van het nieuwbouwplan wordt rekening gehouden met duurzaamheid en energiezuinigheid. De woningen zijn energieneutraal, ze hebben daardoor een beperkte invloed op de ecologische omgeving.

Risico's voor de menselijke gezondheid

Uit toetsing van de verschillende milieuthema's op het gebied van leefomgevingskwaliteit en verkeer blijkt dat de beoogde ontwikkeling niet leidt tot een belangrijke toename van risico's voor de menselijke gezondheid. Er wordt voldaan aan de normen voor geluid, externe veiligheid en luchtkwaliteit.

Randvoorwaarden en mitigerende maatregelen

In de voorgaande sectorale analyses zijn verschillende randvoorwaarden benoemd die in acht dienen te worden genomen met het oog op de mogelijke milieugevolgen. Daarbij gaat het in het bijzonder om de volgende maatregelen:

- Geluid: Het toepassen van geluidreducerend asfalt.
- Bodem: voorafgaand aan de werkzaamheden dient de milieu hygiënische kwaliteit van de bodem te worden voorgelegd aan het bevoegd gezag.
- Archeologie: Uitvoeren archeologisch onderzoek.
- Ecologie: nader onderzoek indien werkzaamheden plaatsvinden aan de bomenrij.
- Ecologie: Voldoen aan de zorgplicht.
- Afvalwater/ riolering: Het huishoudelijk afvalwater wordt gescheiden van het hemelwater afgevoerd via het bestaande gemeentelijke rioolstelsel en aangeboden voor zuivering. Het hemelwater wordt afgevoerd op het oppervlaktewater of via infiltratie waar mogelijk.
- Waterkwaliteit: Zowel tijdens de bouwfase als de gebruiksfase worden geen uitlopende materialen gebruikt.

Cumulatie

In de omgeving van het beoogde woningbouw vinden geen ontwikkelingen plaats die in samenhang met de ontwikkelingen binnen het plangebied kunnen leiden tot relevante cumulatie van milieugevolgen.

Conclusie

Het voornemen is om 750 woningen met bijbehorende infrastructuur en voorzieningen te realiseren ten zuidwesten van de stad Leeuwarden. Het plangebied wordt in noordoostelijke richting ontsloten door de Overijsselselaan en via de bestaande kruispunten Goutum en Goutum-súd. Het totale project beslaat een oppervlakte van circa 20 hectare. Het verhard oppervlak neemt toe met 114.660 m². Binnen het plan Middelsee Fase 1 wordt 72.325 m² oppervlaktewater gerealiseerd. Hiermee wordt de compensatie van het verhard oppervlak geborgd in de eerste fase van de woningbouwontwikkeling.

De potentiële effecten zijn beperkt en bestaan voornamelijk uit de aspecten verkeer, waterhuishouding en archeologie. Gelet op de aard en relatieve omvang van het project, de plaats hiervan, de kenmerken van de potentiële effecten en de eerder gevoerde MER procedure kan worden geconcludeerd dat er geen belangrijke negatieve milieugevolgen aan de orde kunnen zijn die het doorlopen van een volledige m.e.r.-procedure rechtvaardigen.